

EPV Tuulivoima Oy
Frilundintie 7
65170 VAASA

Viite / Hänvisning

VANHA DNRO LSU-2009-R-29 (531)

Asia / Ärende

**LAUSUNTO YMPÄRISTÖVAIKUTUSTEN ARVIOINTISELOSTUKSESTA,
Närpiön Norrskogenin tuulivoimapuistohanke, EPV Tuulivoima Oy**

1. HANKETIEDOT JA YVA-MENETTELY

Hankkeen nimi:

Närpiön Norrskogenin tuulivoimapuisto

Hankkeesta vastaava:

EPV Tuulivoima Oy, Frilundintie 7, 65170 VAASA

Hankkeesta vastaavan YVA-konsultti:

Ramboll Finland Oy; Terveystie 2, 15870 Hollola

Yhteysviranomainen:

Etelä-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen ympäristö ja luonnonvarat -
vastuualue, PL 262, 65101 VAASA

Arviointiselostus saapunut yhteysviranomaiselle: 19.4.2010 kaksikielisenä, suomeksi ja
ruotsiksi

YVA- menettely

Ympäristövaikutusten arviointimenettelystä (YVA) annetun asetuksen (713/2006) 6 § hankeluettelossa kohdassa 7) energian tuotanto, ei ole mainintaa tuulivoimaloista, joten ympäristövaikutusten arviointimenettelyä ei sovelleta hankeluettelon perusteella, vaan YVA- lain 4 § perusteella. Sen mukaan arviointimenettelyä sovelletaan lisäksi yksittäistapauksessa hankkeeseen tai jo toteutetun hankkeen olennaiseen muutokseen, joka todennäköisesti aiheuttaa laadultaan ja laajuudeltaan, myös eri hankkeiden yhteisvaikutukset huomioon ottaen, YVA- asetuksen mukaisten hankkeiden vaikutuksiin rinnastettavia merkittäviä haitallisia ympäristövaikutuksia.

Hankkeesta vastaavan kysely ympäristövaikutusten arvioinnin tarpeesta on kirjattu YVA- asia-
na 6.3.2009. Länsi-Suomen ympäristökeskus on 12.3.2009 päätöksessään LSU-2009-R-29(531)
todennut, että hankkeeseen on sovellettava YVA- lain 6§ mukaista menettelyä, koska hanke to-

dennäköisesti aiheuttaa merkittäviä haitallisia ympäristövaikutuksia. Päätöksessä todetaan, että hanke todennäköisesti aiheuttaa laadultaan ja laajuudeltaan merkittäviä haitallisia ympäristövaikutuksia. Vaikutukset voivat olla pysyviä, väliaikaisia tai rakentamisaikaisia. Hanke on suuri ja alue jolle se aiotaan perustaa laaja. Tuulivoimapuiston keskeisimpiä todennäköisiä haitallisia merkittäviä ympäristövaikutuksia ovat vaikutukset maisemaan, luonnon monimuotoisuuteen, erityisesti linnustoon, maankäyttöön (alueella useita muinaismuistokohteita) ja metsä- ja maatalouden harjoittamiseen, ihmisten elinolosuhteisiin ja virkistykseen, ja mahdolliset voimajohdon vaikutukset on myös selvitettävä. Erityisesti muinaismuistokohteiden inventointitilanne on tarkistettava. Hankealueen välittömässä läheisyydessä ei sijaitse Natura 2000- alueita. Natura-alueet sijaitsevat noin seitsemän - kymmenen kilometrin päässä suunnittelualueesta, mutta ne ympäröivät suunnittelualan ja tietyllä tavalla ovat tuulipuiston vaikutusalueella jos vaikutusalue vedetään kymmenen kilometrin säteellä hankealueesta. Hankkeella on vaikutuksia myös alueen liikenteeseen, varsinkin rakentamisaikana. Meluhaittojen kuten muidenkin mahdollisten haittojen kohdistuminen riippuu tuulivoimayksiköiden lopullisesta sijoittumisesta.

YVA- menettelyn tarkoituksena on edistää hankkeen kannalta merkittävien ympäristövaikutusten tunnistamista, arviointia ja huomioonottamista suunnittelussa ja päätöksenteossa sekä samalla lisätä kansalaisten tiedonsaantia ja osallistumismahdollisuuksia. YVA- menettelyssä ei tehdä hanketta koskevia päätöksiä, vaan tavoitteena on tuottaa monipuolista tietoa päätöksenteon perustaksi.

Ympäristövaikutusten arviointiohjelma on hankkeesta vastaavan suunnitelma siitä, mitä vaihtoehtoja hankkeella on, mitä ympäristövaikutuksia aiotaan selvittää ja millä menetelmillä, sekä miten arviointimenettely tullaan järjestämään. Arviointiohjelmasta saatujen lausuntojen ja kannanottojen sekä selvitysten perusteella laaditaan seuraavassa vaiheessa ympäristövaikutusten arviointiselostus.

Arviointiselostuksessa esitetään tiedot hankkeesta ja sen vaihtoehtoista sekä yhtenäinen arvio niiden ympäristövaikutuksista. Arviointiselostuksessa on esitettävä tarpeellisessa määrässä:

- 1) 9 §:ssä (YVA – laki 458/2006) tarkoitetut tiedot tarkistettuina;
- 2) selvitys hankkeen ja sen vaihtoehtojen suhteesta maankäyttösuunnitelmiin sekä hankkeen kannalta olennaisiin luonnonvarojen käyttöä ja ympäristönsuojelua koskeviin suunnitelmiin ja ohjelmiin;
- 3) hankkeen keskeiset ominaisuudet ja tekniset ratkaisut, kuvaus toiminnasta, kuten tuotteista, tuotantomääristä, raaka-aineista, liikenteestä, materiaaleista, ja arvio jätteiden ja päästöjen laadusta ja määrästä ottaen huomioon hankkeen suunnittelu-, rakentamis- ja käyttövaiheet mahdollinen purkaminen mukaan lukien;
- 4) arvioinnissa käytetty keskeinen aineisto;
- 5) selvitys ympäristöstä sekä arvio hankkeen ja sen vaihtoehtojen ympäristövaikutuksista, käytettyjen tietojen mahdollisista puutteista ja keskeisistä epävarmuustekijöistä, mukaan lukien arvio mahdollisista ympäristöönnettomuuksista ja niiden seurauksista;
- 6) selvitys hankkeen ja sen vaihtoehtojen toteuttamiskelpoisuudesta;
- 7) ehdotus toimiksi, joilla ehkäistään ja rajoitetaan haitallisia ympäristövaikutuksia;
- 8) hankkeen vaihtoehtojen vertailu;
- 9) ehdotus seurantaohjelmaksi;
- 10) selvitys arviointimenettelyn vaiheista osallistumismenettelyineen;

- 11) selvitys siitä, miten yhteysviranomaisen lausunto arviointiohjelmasta on otettu huomioon; sekä
- 12) yleistajuinen ja havainnollinen yhteenveto 1—11 kohdassa esitetyistä tiedoista.

Yhteysviranomaisen kokoaa eri tahoilta saatujen lausuntojen ja mielipiteiden pohjalta oman lausuntonsa, jossa tarkastellaan arviointiselostusta koskevien YVA- asetuksen mukaisten sisällöllisten vaatimusten toteutumista. YVA- menettely päättyy tähän. Arviointiselostus ja siitä annettu yhteysviranomaisten lausunto on liitettävä mahdollisiin lupa- tai muihin hankkeen toteuttamista edellyttäviin hakemuksiin. Päätösten tekijän on todettava päätöksessään, miten lausunto on otettu huomioon.

Hankkeen edellyttämät luvat ja päätökset

Ympäristövaikutusten arviointimenettelyn tarpeesta on Länsi-Suomen ympäristökeskus tehnyt päätöksen 12.3.2009 LSU-2008-R-29(531).

Alueella on vielä voimassa Vaasan rannikkoseudun seutukaava, jossa ei ole käsitelty tuulivoimaa. Seutukaava vuodelta 1995 on MRL 210 §:n nojalla voimassa maakuntakaavana siihen saakka, kunnes uusi maakuntakaava on vahvistettu ja astunut voimaan. Hankealue sijoittuu Pohjanmaan maakuntakaavan alueelle. Maakuntakaava on hyväksytty Pohjanmaan liiton maakuntavaltuustossa 29.9.2008 ja tällä hetkellä se on vahvistettavana ympäristöministeriössä. Hankealue sijoittuu maakuntakaavassa merkinnöittä jätetylle alueelle. Hankealueen etelärajalla on merkintä muinaismuistokohteesta (sm). Pohjoisessa hankealue rajautuu merkintään yhdystie (yt). Suunnittelualueen itäpuolella sijaitseva Närpiönjokilaakso on merkitty kulttuuriympäristön tai maiseman vaalimisen kannalta valtakunnallisesti arvokkaaksi alueeksi – Närpiönjoen kulttuurimaisema.

Pohjanmaan liitto on käynnistänyt Vaihekaava 2:n, Uusiutuvat energiamuodot ja niiden sijoittuminen Pohjanmaalla. Vaihekaava 2:n tarkoituksena on selvittää tuulivoimalle soveltuvat alueet Pohjanmaalla. Vaihekaava 2:n osallistumis- ja arviointisuunnitelma on ollut nähtävillä lokamarraskuussa 2009. Parhaillaan ollaan laatimassa selvitystä Uusiutuvat energiamuodot ja niiden sijoittuminen Pohjanmaalla. Selvityksen on määrä valmistua syksyllä, ja se tulee muodostamaan lähtökohdan Vaihekaavaa 2:lle, jonka luonnosvaiheen arvioidaan ajoittuvan vuoden 2011 alkuun. Todettakoon, että Vaihekaava 2 luonnosvaiheen valmisteluun lähtömateriaaliin sisältyy kaikki tiedossa olevat tuulivoimahankkeet. Vaihekaava tulee päivittämään maakuntakaavan tuulivoimaloiden alueet, joita nyt ympäristö-ministeriössä vahvistettavana olevassa Pohjanmaan maakuntakaavassa on osoitettu vain 2 mantereelle ja 2 merialueelle, ja alueet ovat toteutumassa.

Lähtökohtaisesti hankkeen tulevaa toteuttamista varten on tarpeen asemakaava.

Maankäyttö- ja rakennuslain mukaan suunnittelutarveratkaisulle on ehdoton luvanmyöntämisestä 137.4§, jossa todetaan, että rakentaminen ei saa johtaa vaikutuksiltaan merkittävään rakentamiseen tai muutoin aiheuttaa merkittäviä haitallisia ympäristövaikutuksia. Jälkimmäinen koskee erityisesti hankkeita, joissa lain ympäristövaikutusten arvioinnista mukainen menettely on tarpeen.

Lopullinen hankealueen rajausta ja kunnan mahdolliset omat tarpeet ratkaisevat myös kaava- alueiden rajauksen.

Tuulivoimaloiden ja sähköasemien rakentaminen edellyttää maankäyttö- ja rakennuslain (132/1999) mukaista rakennuslupaa. Rakennuslupaa hakee alueen haltija. Luvan edellytys on, että YVA- menettely on päättynyt ja Ilmailulaitokselta on saatu tuulivoimaloille lentoturvallisuuden varmistamiseksi lupa. Ilmailulain (1242/2005) 159§ mukaan yli 30 metriä korkeiden rakennelmien, rakennusten ja merkkien rakentamiseen tulee olla ilmailuhallituksen myöntämä lentoestelupa.

Ympäristönsuojelulain mukainen ympäristölupa tarvitaan, jos tuulivoimalan toiminnasta saattaa aiheutua lähiasutukselle naapuruussuhdelaissa tarkoitettua kohtuutonta räsytystä. Ympäristölupa-asiaa otetaan huomioon muun muassa voimalasta aiheutuva melu sekä lapojen pyörimisestä syntyvä valon ja varjon liike. Melu- ja liikennevaikutusten selvitykset ovat tärkeitä ympäristöluvan tarpeen arvioimiseksi.

Tuulivoimalaitosten kytkentä sähköverkkoon edellyttää liittymissopimusta.

Voimajohtojen rakentaminen edellyttää rakentamis-, tutkimus- ja lunastuslupia.

Teiden ja maakaapeleiden rakentamiseen tarvitaan asianmukaiset luvat.

Hankkeen toteuttaminen edellyttää myös sopimuksia maanomistajien tai aluetta hallinnoivan viranomaisen kanssa.

Hanke, sen tarkoitus, sijainti ja esitetyt vaihtoehdot

Hankealue sijaitsee Närpiön kaupungissa noin viisi kilometriä rannikolta sisämaahan päin, Strandvägenin ja Vasavägenin välisellä metsäisellä selännealueella. Etäisyyttä Närpiön keskustaan on noin 9,5 kilometriä.

Valtaosa hankealueesta on rakentamatonta talousmetsäkäytössä olevaa metsäaluetta. Hankealueelle ei sijoitu pysyvää asutusta.

Lähin asutus sijoittuu noin 450 metrin etäisyydelle Rangsbysvägenin varrelle. Rangsbyn kyläalueella on runsaasti asutusta lähimmillään noin kilometrin etäisyydellä hankealueesta sekä länsipuolella noin kahden kilometrin etäisyydellä sijaitsevien Nässkatanin ja Norrnäsin kyläalueille sijoittuu myös asutusta. Hankealueen eteläpuolelle sijoittuu haja-asutusta Nixmossvägenin eteläpuolelle, lähimmillään noin 0,8 km etäisyydelle. Kaakkoispuolella asutusta on Eidessä, Edsvägenin, Edsbackvägenin ja Levolvägenin varrella, noin 1,5 km etäisyydellä suunnitelluista tuulivoimaloista.

Hankealueen kaakkoiskulmassa sijaitsee Norrskogin kaatopaikka. Koillisessa, hankealueen ulkopuolella sijaitsee ampumarata ja sen lähellä metsästysmaja.

Alueen liikenneverkon rungon muodostavat Rangsbysvägen pohjoisessa, Edsvägen idässä, Nixmossvägen etelässä ja Norrnäsvägen lännessä. Alueella on kolme pohjois-eteläsuuntaista, itä-länsisuuntaisesti haarautuvaa metsätietä.

Tuulivoimapuiston kokonaiskapasiteetti olisi yhteensä noin 90 – 150 MW ja se tuotettaisiin noin 30 turbiinilla. Rakennettavat tuulivoimalaitokset ovat kooltaan noin 3 – 5 MW. Hankealueen alustava pinta-ala on noin 1 230 hehtaaria. Tuulivoimaloiden väliset etäisyydet ovat noin 500 metriä. Tuulivoimalaitoksien välisiin etäisyyksiin vaikuttavat päätuulensuunnat, rakentamisolosuhteet, ympäristöarvot ja maisemaan soveltuvuus. Tuulivoimalaitoksia palvelemaan tarvitaan huoltotieverkosto. Tuulipuistossa tuotettu sähköenergia syötetään valtakunnan sähköverkkoon alueelle rakennettavalla sähköasemalla.

Tuulivoimalaitoksia palvelemaan tarvitaan rakennus- ja huoltotieverkosto. Tiet tulevat olemaan sorapintaisia ja niiden leveys keskimäärin noin 6 metriä. Suunnittelussa hyödynnetään mahdollisimman paljon alueella jo olevaa tiestöä. Tielinjojen sijoittuminen tarkentuu ympäristövaikutusten arvioinnin edetessä ja maanomistajien kanssa tehtävien sopimusten mukaan.

Hankealueelle tarvitaan arviointiohjelman mukaan yksi uusi sähköasema, johon tuulivoimalaitokset kytketään maakaapelein.

Sähkönsiirron liityntä olisi suunnittelualueen itäisellä laidalla sijaitsevaan Närpiö - Vaskiluoto 110 kV voimajohtoon.

Hankkeen suunnittelua on ympäristövaikutusten arviointimenettelyn aikana jatkettu arviointiohjelmassa esitetyn mukaisesti. Vaikutusten arvioinnin tulosten ja asianomaisilta saadun palautteen perusteella hankkeelle laadittiin YVA -menettelyn aikana alkuperäisen, pääasiassa tuulisuusanalyysin ja maanomistusoloihin perustuvan hankesuunnitelman rinnalle toinen sijoitussuunnitelma,

jossa huomioidaan lisäksi mm. tuulivoimaloiden vaikutukset alueen virkistyskäyttöön, loma-asutukseen sekä luontoarvoihin.

Ympäristövaikutusten arvioinnissa tarkasteltiin kaikkiaan kolmea hankevaihtoehtoa, jotka ovat seuraavat:

- Hankkeen toteuttamatta jättäminen (VE 0): Hanketta ei toteuteta eikä Närpiön Norrskogenin suunnittelualueelle sijoiteta maatuulivoimapuistoa. Vastaava sähkömäärä tuotetaan jossain muualla ja jollain muulla tuotantotavalla.
- Hankevaihtoehto 1 (VE 1): Närpiön tuulivoimapuisto toteutetaan alkuperäisen hankesuunnitelman mukaan, jossa Norrskogenin alueelle sijoitetaan 32 tuulivoimalaitosta. Tuulivoimalat ovat teholtaan 2–5 MW, jolloin tuulivoimapuiston kokonaiskapasiteetti tulee olemaan 64–160 MW voimaloiden lopullisesta yksikkökoosta riippuen. Arvioidut voimaloiden korkeudet ovat 100, 120 ja 140 metriä.
- Hankevaihtoehto 2 (VE 2): Alkuperäistä hankesuunnitelmaa on muutettu siten, että suunnitelmasta on poistettu kolme tuulivoimalaa. Alkuperäisestä suunnitelmasta poistettiin voimalaitokset 5, 17 ja 29. Poistaminen perustui YVA -menettelyn aikana saatuihin maastoselvityksiin ja eri intressitahojen antamaan palautteeseen vaikutusten minimoimeksi. Näin hankevaihtoehdossa 2 tuulivoimalaitosten lukumäärä on kokonaisuudessaan 29 ja tuulivoimapuiston kokonaiskapasiteetti vastaavasti 58–145 MW voimaloiden yksikkökoosta riippuen. Arvioidut voimaloiden korkeudet ovat 100, 120 ja 140 metriä.

Sähkönsiirron osalta on selvitetty kolmea erillistä liittymisvaihtoehtoa: liittymistä Fingrid Oyj:n hallinnoimaan 400kV:n kantaverkkoon, liittymistä alueelliseen 110 kV:n alueverkkoon ja liittymistä 20kV:n jakeluverkkoon. Selvitysten perusteella on todettu, että teknisessä mielessä sähköverkkoon liittymistä tulisi toteuttaa paikalliseen alueverkkoon. Näin ollen sähkönsiirron osalta YVA:ssa tarkasteltiin vain vaihtoehtoa, jossa tuulivoimalat yhdistetään suunnittelualueelle rakennettavan sähköaseman kautta EPV Alueverkko Oy:n omistamaan 110 kV Närpiö–Vaskiluoto voimajohtoon.

Tuulivoimalat liitetään toisiinsa sekä hankealueelle sijoitettavaan sähköasemaan käyttäen maakaapeleita, jotka sijoitetaan alueelle rakennettavien tielinjojen yhteyteen. Tuulivoimalat yhdistetään valtakunnan verkkoon hankealueen itäpuolelle sijoittuvan EPV Alueverkko Oy:n Närpiö–Vaskiluoto (110 kV) -voimajohdon avulla, johon hankealueelta vedetään erillinen 110 kV voimalinja. Kaikkiaan uutta voimalinjaa joudutaan hankkeen yhteydessä rakentamaan noin 7 kilometriä.

YVA- menettelyn yhdistäminen muiden lakien mukaisiin menettelyihin

Menettelyä ei ole yhdistetty muiden lakien mukaisiin menettelyihin.

2. ARVIOINTISELOSTUKSESTA TIEDOTTAMINEN JA KUULEMINEN

Kuulutus ja arviointiselostus ovat olleet virallisesti nähtävillä 21.4.2010- 18.6.2010 virka-aikana Närpiön kaupungin virallisella ilmoitustaululla: Närpiön kaupunki, Kaupungintalo, Kirkkotie 2, 64200 NÄRPIÖ. Kuulutus ja arviointiselostus oli toimitettu myös kaupungin pääkirjastoon yleisön nähtäville ajaksi 21.4.2010- 18.6.2010: Närpiön kaupunginkirjasto, Kirkkotie 2, 64200 NÄRPIÖ.

Kuulutus ja arviointiselostus on julkaistu myös internetsivuilla www.ymparisto.fi/lsu/yva-vireilla. Yhteenveto arviointiselostuksesta on ollut luettavana myös hankkeesta vastaavan EPV Tuulivoima Oy:n internetsivuilla www.epvtuulivoima.fi

Kuulutus on julkaistu ilmestyvissä sanomalehdissä Pohjalainen, Vasabladet ja Syd-Österbottens Tidning. Hankkeen ympäristövaikutusten arviointia käsittelevä tiedotus- ja keskustelutilaisuus on pidetty Närpiössä 5.5.2010.

Hankkeella on ollut ohjaus- ja seurantaryhmä.

Arviointiselostuksesta on pyydetty lausunnot seuraavilta tahoilta: Närpiön kaupunginhallitus, Länsirannikon ympäristöyksikkö Närpiön osasto, Österbottens Förbund- Pohjanmaan liitto, Museovirasto, Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintovirasto (ennen Länsi-Suomen lääninhallitus

sosiaali- ja terveysosasto), Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus (ennen Pohjanmaan TE- keskus Kalatalousyksikkö), Metsähallitus, Pohjanmaan pelastuslaitos, Fingrid Oyj, Riista- ja kalatalouden tutkimuslaitos, Svenska Österbottens jaktvårdsdistrikt, Suomen luonnonsuojeluliiton Pohjanmaan piiri r.y., Sydbottens Natur- och Miljö r.f., Österbottens svenska producentförbund r.f. ja Näsby jaktförening.

3. YHTEENVETO SAAPUNEISTA LAUSUNNOISTA JA KANNANOTOISTA

Lausuntoja on saapunut 12 kpl ja mielipiteitä 1 kpl. Ne on alla esitetty osittain lyhenneltynä.

3.1. Lausunnot

Närpiön kaupunki

Lausunnossa todetaan, että kaupunginhallitus kokouksessaan 8.6.2010 (§ 57) on yksimielisesti päättänyt ilmoittaa kaupungin virallisena lausuntona että arviointi ja selostus on tehty ympäristövaikutusten arvioinnista annetun lain ja asetuksen mukaisesti. Suunnitelman ympäristövaikutukset on selvitetty ja arvioitu riittävässä määrin. Varsinaisen tuulivoimapuiston lopullinen muoto selviää kaavoitusmenettelyn kautta. Ensimmäisessä osayleiskaavaluonnoksessa on osoitettuna paikat 28 tuulivoimalalle. Voimalinjan jatkosuunnittelussa on tärkeää minimoida maa- ja metsätaloudelle aiheutuva riesa. Lisäksi olisi huomioitava Närpiön jokilaakson kulttuuriympäristö. Kaupunginhallitus päätti tämän lisäksi korostaa tuulivoimayhtiölle maanomistajien oikeudenmukaisen kohtelun tärkeyttä koko tuulituotantoaluetta koskevissa korvauksissa.

Länsirannikon ympäristöyksikkö, Närpiön osasto

Ympäristöyksikkö toteaa lausunnossaan, että Länsirannikon ympäristöyksikön ympäristöjaos toimii mm. Närpiön kaupungin ympäristönsuojeluviranomaisena. Jaos on käsitellyt asiaa kokouksessaan 14.6.2010 ja lausuu siitä seuraavaa.

Ympäristövaikutusten arvioinnissa on lueteltu kaikki lähialueelle suunnitellut tuulivoimalapuisot, mutta yhteisvaikutukset on vain arvioitu niitten osalta jotka ovat EPV:n suunnittelemissa. Eri-tyisesti Kristiinankaupungin ja Närpiön edustan merituulivoimapuistolla voi yhdessä muitten puistojen kanssa olla vaikutuksia muuttolintuihin. Arviointia olisi täydennettävä siten, että näkyisi kaikkien rannikolle suunniteltujen tuulivoimapuistojen yhteisvaikutukset.

Tuulivoimala nro 1 on liian lähellä Rangsbysn asutusta. Tätä osoittaa myös melu- ja varjostusvaikutusten selvitykset tuulivoimaloitten ympäristössä ja tulisikin harkita uudelleen tuulivoimalan sijoittamista. On positiivista, että osayleiskaavaluonnoksessa tätä paikkaa ei ole varattu tuulivoimalalle.

Osayleiskaavaluonnoksessa on 20 kV sähköjohdon varaus länteen, mutta tämä ei ole YVAssa, eikä sen vaikutuksia ole tutkittu.

Tuulivoimala nro 11 sijoituspaikan maastotutkimuksia ei ole tehty ja muutama sijoituspaikka on muuttunut alkuperäisestä. Selostuksesta ei ilmene onko uusille paikoille tehty täydentäviä tutkimuksia. Tuulivoimala nro 7 on sijoitettu Furuedsträsketin reunalle ja selostuksessa todetaan, että tämä läheisyys on huomioitava rakennusaikaisessa toiminnassa ja maamassojen varastoiminen lähialueen ojiin on vältettävä.

Muutamat sijoituspaikat sijaitsevat lähellä liito-oravien lisääntymis- ja levähdyspaikkoja.

Viimeistään tuulivoimapuiston lupavaiheessa on tutkimuksia täydennettävä ja suunnittelua on tarkennettava haitallisten ympäristövaikutusten minimoimiseksi.

Mustasaaren kunta, Ympäristöjaosto

Mustasaaren kunnan ympäristöjaosto toteaa lausuntonaan saman kuin Länsirannikon ympäristöyksikkö, Närpiön osasto.

Österbottens Förbund- Pohjanmaan liitto

Pohjanmaan liitto toteaa, että liitto on antanut lausunnon arviointiohjelmasta 23.6.2009, jossa se esitti muutamia asioita täydennettäväksi ja tarkennettavaksi. Liiton mielestä arviointiselostuksessa on suurelta osin otettu huomioon ne asiat, jotka liitto lausunnossaan esitti. Arviointiselostuksesta ilmenee liiton mielestä pääosin ne asiat, jotka ympäristövaikutusten arviointimenetelmästä annetun YVA -asetuksen 10 §:n mukaan on esitettävä.

Tarkasteltavat vaihtoehdot

Arviointiohjelman jälkeen on hankevaihtoehto 1:n (hankealueelle sijoitetaan 32 tuulivoimalaitosta teholtaan 2-5MW) rinnalle tullut toinen vaihtoehto, mitä liitto pitää hyvänä asiana. Hankevaihtoehto 2:ssa on alkuperäistä suunnitelmaa muutettu siten, että suunnitelmasta on poistettu 3 tuulivoimalaa. Hankevaihtoehto käsittää näin 29 tuulivoimalaitosta teholtaan 2-5 MW.

Sähkön siirron osalta YVA:ssa on tarkasteltu vain vaihtoehtoa, jossa tuulivoimalat yhdistetään hankealueelle rakennettavan uuden sähköaseman kautta uudella noin 7 km:n pituisella 110 kV:n voimalinjalla 110 kV Närpiö-Vaskiluoto voimajohtoon. Arviointiselostuksen mukaan rakennettava 110 kV:n voimajohto liittyy 110 kV:n Närpiö-Vaskiluoto voimajohtoon Närpiönjoen rannalla. Arviointiselostuksessa voimajohtolleen ei ole esitetty reittivaihtoehtoja eikä selostuksesta ilmene liittyisikö 110 kV:n voimalinja uuden liityntäaseman vai olemassa olevan muunto- tai liityntäaseman kautta 110 kV:n Närpiö-Vaskiluoto voimajohtoon. Arviointiohjelmasta antamassaan lausunnossa liitto esitti, että jo arviointiohjelmassa olisi tullut esittää myös kartalla alustava suunnitelma sähkönsiirrosta tuulivoimapuistosta valtakunnalliseen verkkoon. Arviointiselostuksen Kuvassa 6-4 on kartalla esitetty sähköasema ja sieltä uusi 110 kV:n voimajohto jokirantaan. Kartan alareunassa näkyy vain pohjakarttamerkintänä pieni osa Närpiö-Vaskiluoto 110 kV voimajohtoa. Liiton mielestä voimajohtojen liityntä ja Närpiö-Vaskiluoto voimajohto tulee esittää kartalla esitettyä selkeämmin ja laajemmalla alueella.

Maakuntakaava

Arviointiselostuksen kohdissa 3.2 (Tiivistelmä) ja 9.3.2 on oikein ilmaistu, että tuulivoimaa ei ole käsitelty voimassa olevassa Vaasan rannikkoseudun seutukaavassa. Saman lauseen loppuosa ”eikä vahvistettavana olevassa Pohjanmaan maakuntakaavassa ole tutkittu sisämaan tuulivoimaa” on sen sijaan ilmaistu virheellisesti.

Pohjanmaan maakuntakaava on ympäristöministeriössä vahvistettavana. Maakuntakaavassa on osoitettu 2 tuulivoimaloiden aluetta merialueelle ja 2 tuulivoimaloiden aluetta mantereelle. Kyseessä olevaa tuulivoimahankkeen aluetta ei ole osoitettu maakuntakaavassa tuulivoimaloiden alueeksi, eikä sitä myöskään ole tutkittu kaavoitusvaiheessa.

Pohjanmaan liitto on käynnistänyt Vaihekaava 2:n, Uusiutuvat energiamuodot ja niiden sijoittuminen Pohjanmaalla. Vaihekaava 2:n tarkoituksena on selvittää tuulivoimalle soveltuvat alueet Pohjanmaalla. Vaihekaava 2:n osallistumis- ja arviointisuunnitelma on ollut nähtävillä lokamarraskuussa 2009. Parhaillaan ollaan laatimassa selvitystä Uusiutuvat energiamuodot ja niiden sijoittuminen Pohjanmaalla. Selvityksen on määrä valmistua syksyllä, ja se tulee muodostamaan lähtökohdan Vaihekaava 2:lle, jonka luonnosvaiheen arvioidaan ajoittuvan vuoden 2011 alkuun. Todettakoon, että Vaihekaava 2 luonnosvaiheen valmisteluun lähtömateriaaliin sisältyy kaikki tiedossa olevat tuulivoimahankkeet. Vaihekaava tulee päivittämään maakuntakaavan tuulivoimaloiden alueet, joita nyt ympäristö-ministeriössä vahvistettavana olevassa Pohjanmaan maakuntakaavassa on osoitettu vain 2 mantereelle ja 2 merialueelle, ja alueet ovat toteutumassa.

Liitto toi jo arviointiohjelmasta antamassaan lausunnossa esille, että Pohjanmaan maakuntakaavakarttaotteen päälle ei tule piirtää hankealuetta, koska kartta on virallinen asiakirja. Hankealue ja voimalinja voidaan esittää toisella kartalla, jonka kuvaselostuksessa tuodaan selvästi esille, että hankealue ja voimalinja on piirretty kaavakartan päälle.

Lopuksi

Pohjanmaan liiton mielestä arviointiselostuksesta ilmenee pääosin ne asiat, jotka arviointiselostuksessa on YVA-asetuksen mukaan esitettävä. Arviointiselostus on arviointiohjelmaan nähden raportoitu riittävän runsaasti, ja siitä saa hyvin käsityksen hankkeesta ja siitä kuinka varsinainen ympäristövaikutusten arviointi aiotaan toteuttaa. Epäselväksi jäi osittain sähkönsiirtoon liittyviä asioita (uuden 110 kV:n voimajohdon linjausvaihtoehdot, liittymä 110 kV:n Närpiö-Vaskiluoto voimajohtoon ja sitä kautta valtakunnan verkkoon). Tuulivoimalaitosten maisemavaikutuksia on havainnollistettu useilla kuvasovitteilla. Arviointiselostuksessa on myös huomattu tuoda esille tuulivoimalaitosten maisemavaikutukset pimeään aikaan (mastojen punaiset valot) yhdessä alueen valaistujen kasvihuoneiden kanssa.

Pohjanmaan museo – Österbottens museum

Lausunnossaan Pohjanmaan museo toteaa, että ympäristövaikutusten arviointia varten on tehty pyydetty uusi arkeologisen kulttuuriympäristön selvitys ja hankkeessa on riittävästi huomioitu suunnittelualueen muinaisjäännökset sekä Museoviraston niille määrittämät suojavyöhykkeet. Pohjanmaan museolla ei ole huomauttamista arviointiselostuksesta. Tämä lausunto on lähetetty tiedoksi Museovirastolle.

Pohjanmaan TE- keskus, Kalatalousyksikkö nyk. Pohjanmaan ELY-keskuksen kalatalousryhmä

Pohjanmaan ELY-keskuksen kalatalousryhmä toteaa, että he ympäristövaikutusten arviointiohjelmavaiheessa korostivat seuraavien purojen ja jokien kalaston tutkimista, Bäcklidbäcken, Liddån ja Norrnäsån. Myös miten hanke vaikuttaa kyseisten vesistöjen virtausolosuhteisiin, veden laatuun ja kalakantaan. Nyt ilmestyneessä arviointiselostuksessa on arvioitu hankkeen vaikutuksia 1980- ja 1990-luvulla tehtyjen tutkimusten pohjalta. Pohjanmaan ELY-keskuksen kalatalousryhmän arvion mukaan ympäristövaikutusten arviointia ei voida suorittaa niin vanhoilla tiedoilla vaan on suoritettava koekalastuksia kyseisissä vesistöissä ja tämä toimenpide on uusittava viiden vuoden päästä siitä kun tuulivoimapuisto on otettu käyttöön.

Riista- ja kalatalouden tutkimuslaitos

Riista- ja kalatalouden tutkimuslaitos toteaa, että se on 24.6.2009 (Dnro 345/006/2009) antanut pyydetyn lausunnon hankkeen ympäristövaikutusten arviointisuunnitelmasta. Siihen viitaten he esittävät seuraavaa.

Ennakkoarvioiden perusteella alue näytti sijaintinsa ja luontosuhteidensa puolesta sovelialta suunnitellun tuulivoiman tuotantoalueen rakentamiselle. Linnuston osalta tehty selvitykset näyttävät tutkimuslaitoksen toimialaa koskevilta osiltaan tukevan ennakoarviota. Alueen linnusto on melko tavanomaista talousmetsien linnustoa, ja uhanalaisten tai silmällä pidettävien lajien esiintyminen on niukkaa. Alueen kautta tapahtuu lintujen muuttoa, mutta se on melko vähäistä, sillä merkittävimmät muuttoreitit sijaitsevat sen länsi- ja itäpuolella.

Metsästyksen ja riistanhoidon kannalta arviointi on melko ylimalkainen. Hankealue on melko laaja, ja sen merkitys riistanhoidon ja metsästyksen kannalta tulee olemaan suuri ja pysyvä. Vaikutus riistaeläimiin on nähtävä erikseen rakentamisaikaiseksi ja sen jälkeiseksi. Vaikutus riistanhoidon ja metsästyksen (samoin kun muun virkistyskäytön) kannalta on pysyvä, sillä tuulivoimalat muuttavat alueen luontosuhteita rajummin kuin metsätalous tai edes tiheä tieverkosto.

Tuulivoimaloista voidaan arvioida olevan taloudellista haittaa alueella toimivien metsästysseurojen kannalta. Arvioinnissa arvellaan, että rakentaminen tulee vaikuttamaan erityisesti hirvieläimiin, mutta että ne sopeutuisivat voimaloihin melko nopeasti. Tästä ei ole aiempaa näyttöä, joten hankealueelta tullaan saamaan arvokasta kokemusta vaikutuksista. Vaikutuksia olisi-kin syytä tutkia suunnitelmallisesti. Voimaloiden voi olettaa vaikuttavan metsästyksen järjeste-

lyihin. Esimerkiksi hirvieläinjahttien ampumalinjat on todennäköisesti suunniteltava uudelleen, jotta voimaloille ei aiheudu vaurioita ja kimmokkeiden vaara saadaan eliminoidua. Tämä merkitsee esimerkiksi sitä, että mahdollisia jahtitorneja joudutaan korvaamaan uusiin paikkoihin rakennettavilla torneilla. Siltä osin kuin voimaloiden rakentaminen aiheuttaa kustannuksia metsästysseuroille, olisi aiheellista, että EPV velvoitettaisiin niiden kompensoimiseen. Myös mikäli havaitaan voimaloiden vaikuttavan pysyvästi hirvieläinkantojen vahvuuteen tai niiden käyttäytymiseen ja elinalueisiin, tulisi E-PV:n velvoitteisiin kuulua haittojen kompensointi metsästysseuroissa tehtävän riistanhoitotyön kustannuksiin osallistumalla kunnes uusi tilanne on saatu vakiinnutettua.

Tuulivoimahankkeella ei pitäisi olla merkittäviä kalastovaikutuksia, sillä hankealueella tai sen välittömässä läheisyydessä ei sijaitse merkittäviä vesialueita.

Pohjanmaan pelastuslaitos

Pohjanmaan pelastuslaitos toteaa lausunnossaan, ettei heillä ole huomautettavaa ympäristövaikutusten arviointiin.

Fingrid Oyj

Fingrid Oyj toteaa lausunnossaan, että EPV Tuulivoima Oy:n suunnitteleman Närpiön Norrskogenin tuulivoimapuiston läheisyyteen ei sijoitu kantaverkon voimajohtoja. Fingrid esittää, että hankkeesta vastaava on yhteydessä Etelä-Pohjanmaan Alueverkko Oy:n nykyiseen Närpiö - Vaskiluoto 110 kV liittymisestä. Fingridillä on parhaillaan menossa koko Pohjanmaan alueen verkkoselvitys alueelle sijoittuvien voimantuotannon vaikutuksista kantaverkon kehittämiseen.

Yksityiskohtaisena huomiona Fingrid toteaa, että uudesta 110 kV liityntäjohtodesta ilmeisesti tehtäneen erillinen valtioneuvoston asetuksen sähkömarkkinoista (65/2009) 4 §:n mukainen ympäristöselvitys 8kohta 5.6.), sillä voimajohdon reitti on esitetty vain kuvassa 6-4 (s.39) ja johdon vaikutusten arviointi on ympäristövaikutusten arviointiselostuksessa ollut vähäistä.

Lopuksi Fingrid Oyj toteaa, ettei heillä ole muuta huomautettavaa arviointiselostuksesta.

Näsby jaktförening r.f.

Lausunnon esittäjä toteaa, että he vuokraavat metsästysoikeuden maanomistajilta niiltä mailta jotka kuuluvat kylälle. Metsästysseura ei vastusta alueelle tuulivoimaloita, mutta toiminta tulee vaikuttamaan metsästykseseen. Metsästykseseen osallistuu n 20 metsästäjää koirineen ja oletettavasti alueen hirvikanta tulee vähenemään koska metsästäminen ei ole mahdollista rakennusaikana. Oletuksena on että n. 50 % lisensseistä jää pois. Norrskogen on metsästysseuran suurin yhtenäinen alue. Liitteeksi metsästysseura on laittanut tilastoa hirvikannasta n. 20 vuoden ajalta josta ilmenee tappiot seuralle. Seura vaatii korvausta menetyksistä rakennusaikana. Rakennusajan jälkeen on selvitettävä miten kauan kestää ennen kuin kanta palautuu. Valkohäntäpeuraan ja lintujen (liitteenä kartta ja metsälintujen esiintymispaikat) taloudellinen merkitys on vähän pienempi mutta sillä on muuta merkitystä metsästäjille sekä myös metsästyskokeiden järjestämisessä. Myös haittaeläinten metsästys pienenee millä taas on vaikutuksia riistan metsästykseseen joka vastaavasti vähenee.

Metsästysseuralla on keskellä hankealuetta vuokrattuna (50 vuoden sopimus) alue metsästysmajoineen jossa pidetään seuran tärkeimmät kokoukset ja muita tapaamisia. Majaa vuokrataan myös muille seuroille ja yhdistyksille sekä myös koululuokille. Metsästysseura ihmettelee kuinka tuulivoimapuistohanke tulee vaikuttamaan sen toimintaan. Alueella on vielä 3 kpl yksityisiä metsästysmajoja perheitten käytössä.

Sydbottens Natur och Miljö r.f.

Lausunnon esittäjä toteaa, että tuulivoima on rakennettava jotta kansainväliset sopimukset saavutetaan. Kuitenkin tärkein on energian säästäminen ja käytön tehostaminen.

On tärkeää huomioida tuulivoimaloita suunniteltaessa, sijoitettaessa ja rakentaessa:

- ettei luonnolle aiheuteta ei toivottuja vaikutuksia,
- ettei luonnon monimuotoisuutta vähennetä,
- ettei synny negatiivisia maisemavaikutuksia,
- ettei synny merkittäviä ympäristösaasteita,
- ettei vähennetä lähialueen asukkaiden viihtyvyyttä sekä virkistysmahdollisuuksia mukaan lukien metsästys- ja kalastusmahdollisuuksia.

Lausunnon esittäjä toteaa, että selvitykset on tehtävä huolella ja niitten on oltava objektiivisia, tieteellisiä ja luotettavia. Niitten perusteella on voitava tehdä johtopäätöksiä miten sijoittaa voimalat, kaapelit, voimalinjat, tiet ym. sekä rakennusaikaiset että pysyvät toiminnot.

Lausunnon esittäjä toteaa, että lintuselvityksestä selviää että alueella on indikaattorilajeja joitten määrä ylittää sen mitä voidaan pitää merkittävänä. Lausunnon esittäjä toteaa, että he keskittyvät pitkälle lintuihin lausunnossaan, mutta myös muihin eliöihin ja kasvillisuuteen. Lausunnon esittäjän mielestä lintuselvitys on tehtävä uusiksi koska siinä on liian paljon puutteita. Selvitys sisältää epätasallista ja ristiriitaista tietoa jonka ansiosta on vaikeaa tai lähes mahdotonta arvioida hankkeen vaikutuksia linnustolle. Lausunnossaan he luettelevat kymmenen kohta pessimilinnuista joihin pitää puuttua (lausunto on kokonaisuudessaan lähetetty hankevastaavalle) ja lisäksi kaksi kohtaa muuttolinnuista. Lausunnossa on tarkkaan lueteltu tuulivoimalakohtaisesti jokainen vaikutus. Myös kasvillisuus on tuulivoimalan sijoituspaikan mukaan lueteltu. Melun takia on jätettävä rakentamatta tuulivoimala nro 1 ja 30 ja maisemavaikutuksen takia tuulivoimalat 29, 30, 31, 32,22 ja 7.

Österbottens svenska producentförbund r.f. (ÖSP)

Lausunnon esittäjä toteaa alkuun, ettei ole saanut mahdollisuutta osallistua YVA –prosessin aikana ohjaus- ja seurantaryhmän työskentelyyn vaikka on sitä ohjelmalausunnossaan pyytänyt.

Lausunnon esittäjä toteaa, että suunniteltu tuulivoimapuisto koskettaa useita maanomistajia. Vaikka asia on näin, niin E-PV solminut sopimuksia ainoastaan muutaman maanomistajan kanssa. Tämän yhtiö on tehnyt mahdolliseksi keskittämällä tuulivoimalat sopivasti. Näin ollen luonnollinen optimaalinen sijoittelu on jäänyt taka-alalle. ÖSP:n mukaan tällainen menettely on MRL hengen vastainen, joka pyrkii maanomistajien tasavertaiseen kohteluun. ÖSP:n mukaan on myös merkillistä että tätä ei ole arviointiselostuksessa mitenkään huomioitu. ÖSP haluaa, että tuulivoimaloiden sijoittelu on lähtökohtaisesti optimaaliset luonnonolosuhteet huomioiva ja että tämän vuoksi E-PV:n on solmittava sopimukset alueen jokaisen maanomistajan kanssa.

Lausunnon esittäjän mielestä vaikutukset maanomistajiin on heikosti käsitelty ympäristövaikutusten arviointiselostuksessa ja heidän mielestään vaihtoehto 1 ja 2 aiheuttaisivat pitkälle meneviä vaikutuksia alueen kaikille maanomistajille. Maankäytön kehittämismahdollisuudet rajoitettaisiin voimakkaasti projektin myötä ja alueella rakentaminen sekä maanomistajien omat mahdollisuudet käyttää aluetta tuulivoiman tuotantoon menetettäisiin. ÖSP pitää kestävämmänä tilannetta jossa E-PV solmii sopimukset vaan muutaman maanomistajan kanssa ja että näin suuri alue suunnitellaan sen ehdoilla.

Lausunnon esittäjä toteaa, että alueen kaikkien maanomistajien kanssa on solmittava sopimukset ja myös maksettava kohtuullinen korvaus maasta koska hanke koskettaa maanomistajia tuntuvasti. ÖSP:n mielestä pitäisi käyttää Ruotsinkielisten maataloustuottajain keskusliiton laatimaa sopimusmallia kun Närpiön suunnitellun tuulivoimapuiston sopimuksia laaditaan.

3.2. Mielipiteet

Mielipide 1

Mielipiteen esittäjät toteavat, että Norrskogenin selostuksessa ei ole huomioitu miten suunniteltu Finnsätretin tuulivoimapuisto tulee vaikuttamaan alueen ympäristöön vaikka YVA yhteysvi-

ranomainen sitä on edellyttänyt. Finnsätretin alue on linnustoltaan erilainen, siellä mm. viihtyy palokärki.

Norrskogenin hankkeen toteutuessa Nämpnäsin alueelle tulisi 4 km sisälle kolme tuulivoimahanketta. Mielipiteen esittäjien mielestä ei ole olemassa luotettavia menetelmiä melun leviämisen arvioimiseksi kun kysymyksessä on 3-5 MW voimalat. Mielipiteen esittäjien mielestä arviointiselostuksesta ei ole selvästi sanottu eikä löydy viittauksia mitä menetelmiä on käytetty joten on mahdotonta arvioida ovatko menetelmät oikeat. Lisäksi korkeat tuulivoimalat on varustettava vilkkuvaloilla jotka tulevat aiheuttamaan häiriöitä. Myös varjostukset voivat levitä jopa 2700 metrin päähän.

Tuulivoimaloitten aiheuttamat infraäänit ovat pitkälle tutkimattomia tämän kokoluokan voimaloissa eikä niistä ole edes mainintaa arviointiselostuksessa. Matalafrekvenssiäänit aiheuttavat sairasoireita kuten väsymystä, päänsärkyä ja unihäiriöitä.

Mielipiteen esittäjät toteavat, että heidän elinympäristönsä tulee huononemaan ja jopa eläminen voi tulla mahdottomaksi seurauksena tuulivoimaloitten aiheuttamista sivuvaikutuksista. Myös tiedot sähkölinjasta ja sen linjauksesta ovat puutteelliset. Voimajohto aiheuttaa suuria ympäristövaikutuksia ja mahdollistaa myös lunastusoikeuden käyttöä, joten tarkempi kuvaus linjauksesta olisi ollut paikallaan. Voimajohdot vaikuttavat myös linnustoon.

Mielipiteen esittäjät ovat huolissaan siitä, että linnut tulevat lentämään suoraan tuulivoimaloihin, yksi uhattuna oleva lintulaji olisi palokärki. Myös lepakkojen suuntautuvat vaikutukset olisi pitänyt selvittää arviointiselostuksessa. Mielipiteen esittäjät pitävät Norrskogenin linnustoselvityksiä puutteellisina ja toteavat että Finnsätretin osalta niitä ei ole lainkaan tehty.

Lopuksi mielipiteen esittäjät toteavat, että arviointiselostus ei ole riittävä koska ei sisällä Finnsätretin tuulivoimapuiston arviointia vaikka viranomainen oli sitä edellyttänyt päätöksessään YVA – menettelyn soveltamisesta. Heidän mielestään ainoa oikea toteuttamisvaihtoehto on vaihtoehto 0.

4. YHTEYSVIRANOMAISEN LAUSUNTO

Koko Suomen länsirannikolla on suunnitteilla tuulivoimahankkeita, ja yhtenäinen tarkastelu ja varsinainen järjestelmällinen tutkimus sen ympäristövaikutuksista puuttuu. Aiemmassa rannikkoa koskevassa ympäristöministeriön ja maakuntien liittojen selvityksessä tuulivoimalle soveltuvista alueista on jossain määrin käsitelty ympäristönäkökulmaa, mutta konkreettisia hankkeita ja niiden toteuttamismahdollisuuksia ajatellen tarpeen olisi laajempi ja tieteellisempi selvitys sekä tutkimushankkeet monestakin ympäristövaikutuksesta ja niiden yhteisvaikutuksista pitkin koko rannikkoa.

Lisäksi olisi tarpeen rannikkoa koskevan linnustoselvityksen laatiminen, kalastukseen ja kalakantoihin liittyvät laajemmat selvitykset jne. ja näiden tietojen ylläpidon ja seurannan järjestäminen. Pohjanmaan liitto aikoo kokonaismaakuntakaavatyön jälkeen vaihekaavassa tarkastella energiakysymystä, mm. tuulivoimaa selvitetään vuonna 2010. Kaikki tämä edistäisi hankekohtaisten ympäristöarviointien prosesseja ja tuloksia tuulivoima- ja samalla osaltaan muissakin rannikon hankkeissa.

Yhteysviranomaisen tehtävänä on lausunnossaan arvioida onko arviointiselostuksessa esitetty tarpeellisessa määrässä YVA – asetuksessa (713/2006, 10 §) mainitut kohdat.

EPV Tuulivoima Oy:n Närpiön Norrskogenin tuulivoimapuistoon liittyvä ympäristövaikutusten arviointiselostus täyttää YVA - asetuksen 10 § mukaiset sisällölliset vaatimukset.

Arviointiselostusta voidaan pitää riittävän yleistajuisena ja havainnollisena. Siinä käsitellään 10 § 1—11 kohdassa esitetyt asiat. Arviointiselostuksesta löytyy myös selkeä ja informatiivinen

tiivistelmä sekä erillinen liiteosa jossa on yhteysviranomaisen lausunto YVA ohjelmasta, kuvaukset tuulivoimaloiden sijoituspaikkojen luontotyypeistä ja kasvillisuudesta, linnustoselvitys ja asukaskysely.

Etelä-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus ympäristö ja luonnonvarat -vastuualue kuitenkin edellyttää, että lausunnoissa ja mielipiteissä esitetyt asiat huomioidaan jatkosuunnittelussa sekä tulevaisuudessa mahdollisissa lupakäsittelyissä.

Hankekuvaus

Hankkeen taustaa ja merkitys on kuvattu, samoin suunniteltu sähkönsiirto yleiskarttatasolla, hankesuunnitelmaa suuruusluokkien osalta, ja periaatepiirros 3 MW ja 5 MW voimalayksiköistä on esitetty. Hankekuvaus on tiivis ja helppolukuinen. Teknisen kehityksen mahdollistamat uudet tuulivoimalatyypit eivät kuitenkaan ole esitetty.

Arviointiselostuksen valmistelun aikana on valmistunut Suomen Tuuliatlas ja tuulisuus esitellään osiossa "Tavoitteet ja suunnittelutilanne". Hanke on saanut uuden vaihtoehdon. Liittymistä muihin hankkeisiin ja suunnitelmiin on tarkasteltu sekä omasta lähtökohdasta että myös muitten tuulivoimayhtiöitten osalta. Tähän kohtaan olisi lisättävä huomattavasti enemmän ja tarkemmin selostettuna myös Finnsätretin ja Norrskogenin yhteisvaikutukset lähellä sijaitsevaan Nämperänsä kylään. Yhteysviranomaisen palaa tähän asiaan myöhemmänä lausunnossa yhteenveto-osiossa.

Koko tuulivoimasektorin kannattavuuteen yleisesti ottaen vaikuttavia seikkoja olisikin syytä ollut tuoda esiin YVA- selostuksessa selvemmin. Tilanne kun on muuttumassa poliittisen päätöksenteon kautta ja Suomeen on tulossa syöttötariffi järjestelmä uusiutuvalle energialle mm. tuulivoimalle.

Vaihtoehtojen käsittely

Vaihtoehdot on kuvattu hyvin osiossa 6, "Hankkeen ja sen vaihtoehtojen kuvaus". Positiivista on, että esitetyissä kuvissa näkyvät tuulivoimaloiden sijoituspaikat, sähköasemat sekä tievaihtoehdot. Vaihtoehdot ja niiden vertailu on keskeinen osa YVA- prosessia.

Yhtenä vaihtoehtona on myös YVA - lain vaatima vaihtoehto VE 0. Vaihtoehtojen muodostaminen ja tarkastelusta pois jätetyt vaihtoehdot on selostettu. Näiden kriteerien muodostamisperusteita on selostettu myös riittävästi.

Palautteissa on esitetty, että tuulivoimalapaikat 2, 5, 20 ja 24 pitäisi inventoida tarkemmin koska näillä alueilla esiintyvät mm. palokärki ja puunkiiپیج. Sijoituspaikka 5 on myös kasvillisuudeltaan lähes luonnonmukainen alue. Myös sijoituspaikat 1, 12, 14, 30 ja 31 ehdotetaan poistettaviksi kasvillisuus- ja luonnonarvojen takia. Siellä on luonnontilaisina kallioalueita ja osittain vanhaa metsää. Myös sijoituspaikka 11 kasvillisuutta olisi kartoitettava.

Melun vuoksi ovat tuulivoimalat 1 ja 30 huonosti sijoitettu sekä maisemallisin perustein ovat 29, 30, 31, 32, 22 ja 7 huonosti sijoitettu maastoon. Tuulivoimalansijoituspaikka nro 29 on huonosti sijoitettu koska se häiritsee liito-oravien lisääntymis- ja levähdyspaikkoja.

Yhteysviranomaisen katsoo että näihin seikkoihin on syytä kiinnittää huomiota jatkossa. Yhteysviranomaisen pitää kuitenkin positiivisena, että jo selostuksen tekovaiheen yhteydessä on poistettu sijoituspaikat 5 ja 29, sekä sijoituspaikasta 1 on myös sovittu jälkepäin sen poistamisesta.

Vaikutukset ja niiden selvittäminen

Nykytilan kuvaus on esitetty arviointiselostuksessa huomattavasti tarkennettuna arviointiohjelman suunnitelmasta. Olemassa olevien selvitysten hyödyntäminen on luonnollisesti tarkoi-

tuksenmukaista, mutta on perusteltava, että käytetty materiaali soveltuu juuri tämän hankkeen vaikutuksen selvittämiseen. Selvitysten ajantasaisuuden tarkistaminen onkin aina tarpeen.

Vaikutukset yhdyskuntarakenteeseen ja maankäyttöön voisi lisätä, että Hertta tiedostosta löytyy tieto Rangsbyn ja Norrnäsin kylistä ja ne ovat osa kyläjaksoa joka ulottuu Harrströmin asti. Rangsbyn ja Norrnäsin kylissä rakentaminen tulee olemaan rajoitettua itään ja kasvu on taiduttava länteen. Toisaalta väestönkasvu näissä kylissä on ollut negatiivista 1980 -2005 välillä jaksolla.

Luonnon ympäristön osalta selostus vaikuttaa pääosin riittävän kattavalta, ja oikeisiin kysymyksiin on vastattu. Valitut menetelmät ovat kohteeseen sopivia. Myös linnustoselvitykset ovat tehty vaaditulla menetelmällä. Vaikutus, jota ei oikein tässä ole arvioitu, on tieverkkoston aiheuttama maaston pirstoutuneisuus, ja ekologisten käytävien katkonaisuus.

Linnuston suhteen rakennusaikainen sekä käytön aikaiset suurimmat vaikutukset kohdistuvat metsälintulajeihin, metsoon ja teereen joitten soidinpaikkoja löytyy hyvin läheltä tuulivoimaloiden sijoituspaikkoja. Yhteensä näitä soidinpaikkoja on 7 kpl, paikalliselta metsästyseuralta saadun tiedon mukaan ja kuuden tuulivoimalan sijoituspaikka on lähempänä kuin 500 metriä näistä soidinpaikoista, lähimmät vain parin - kolmensadan metrin päässä. Kahdessa paikassa tuulivoimalat ovat kiinni lehtokurpan soidinalueissa, etäisyyttä on vain n. 100 metriä. Yhteysviranomaisen katsoo, että näitä paikkoja olisi vielä tarkistettava maastokäynneillä ennen jatkosuunnittelua.

Maisemavaikutukset on havainnollistettu arviointiselostuksessa ja tuulivoimaloita tarkastellen eri puolilta ja etäisyyksiltä hankealuetta. Kaiken kaikkiaan maisemavaikutuksia on selvitetty hyvin yleisellä tasolla. Vielä voisi tarkastella miten yksittäiset tuulivoimalat voidaan sijoittaa ryhmissä jotta saadaan maiseman kannalta geometrisesti paras toimiva kokonaisuus. Maisemanalyysi ei ole ohjannut tuulimyllyjen sijoituspaikan valintaa arviointiselostusta laadittaessa. Närpiön jokilaakson maisemaan tulee huomattavia vaikutuksia mitä voidaan päätellä sivuilla 89 ja 90 esiintyvistä kuvista.

Maisemavaikutukset yhdessä Finnsätretissä toteutettavan tuulipuiston kanssa olisi pitänyt suorittaa. Tämä ei ole YVA yhteydessä tehty, joten se pitää tehdä viimeistään kaavoituksen yhteydessä.

Tällä hetkellä on vielä syytä huomioda, että selostuksen sivulla 65 mainittu **seutukaava** vuodelta 1995 on MRL 210 §:n nojalla **voimassa maakuntakaavana** siihen saakka, kunnes uusi maakuntakaava on vahvistettu ja astunut voimaan, kuten arviointiselostuksen tekstissä lukeekin.

Kuntakaavoituksen tavoitteista on kerrottu kappaleessa 9.7, jossa todetaan että kaupunki on päättänyt alueen osayleiskaavoittamiseen asemakaavan sijasta. Maankäyttö- ja rakennuslain muutos, jossa yleiskaavoitusta koskevaa säännöstöä on tarkoitus muuttaa niin, että tietyin edellytyksin rakennuslupien käsittely voi suoraan perustua yleiskaavaan, on lausuntokierrosvaiheessa. Nykyinen laki vaatii asemakaavaa hankkeissa joissa on todettu että niillä on merkittäviä haitallisia ympäristövaikutuksia. Pohjanmaan vaihemaakuntakaavan (vaihe 2) valmistelukin mainitaan tekstissä. Nämä kaavoitukseen liittyvät epävarmuustekijät tuovat hankkeeseen riskitekijöitä.

Kaavoituksen osalta tavoitteena tulisi kuitenkin olla tilanne, jossa suunnittelutarveratkaisu tai poikkeamispäätös ei tarvita.

Selostuksen sivulla 35 kohdassa 5.7.2 todetaan, että rakentamiseen tarvitaan ilmailuviranomaisen myöntämä lentoestelupa. Vaikka selvitystarve ei kuuluisi YVA - menettelyn yhteyteen, on syytä ajoissa myös selvittää ja arvioida, onko rakentamiselle maan puolustusvoimien toiminnan kannalta rajoitteita.

Sosiaalisten vaikutusten arviointi on tehty perusteellisesti ja hyvin. Asukaskysely on ollut varsin laaja, 1000 asukasta lähialueilta on saanut kyselyn. Siihen vastasi 282 henkilöä, joten vastausprosentiksi saatiin 28 %. Tätä tulosta voidaan pitää kohtalaisen hyvänä. Selostuksen mukaan tulokset on myös monin tavoin huomioitu uudessa suunnitelmassa. Kun hankkeen toteuttaminen edellyttää kaikilla tasoilla (maakunta-, yleis- ja asemakaavoitus) tehtävää kaavoitustyötä, tukee sosiaalisten vaikutusten arviointi kaavoitusta.

Elinkaaritarkastelu on vaikutusten arvioinnissa mukana siltä osin mikä liittyy toiminnan rakentamis-, käyttö- ja lopettamisvaiheeseen, siltä osin on tapahtunut edistystä aikaisempiin arviointiselostuksiin. Pieni epätarkkuus, joka ilmenee ristiriitaisena tietona, on luettavissa arviointiselostuksen sivulla 49 "Tuulivoimaloiden käytöstä poistaminen" kappaleen alla. Siinä sanotaan, että siivet eivät ole kierrätettävissä, mutta sivulla 58 kappaleessa 7.4.3 "Toiminnan lopettamisen vaikutukset" taas väitetään, että siivet olisivat kierrätettävissä. Lukija joutuu itse päättämään mikä vaihtoehtoista on paikkaansa pitävä, mikä tietenkään ei ole selvityksen tarkoitus.

Osallistuminen

Osallistuminen on kuvattu sivulla 31. Arviointiselostuksesta järjestettiin yleisötilaisuus Närpiössä 5.5.2010. Tätä ei kuitenkaan ole kerrottu tekstissä. Tekstissä on ainoastaan kerrottu tulevassa muodossa suunnitelluista tapahtumista. Asukaskysely on tarkemmin selostettuna kappaleessa 14.5, sivuilla 145 – 156. Asukaskysely on myös erillisessä liitteessä. Erilaiset työryhmät on mainittu, mutta ei sitä ovatko ne kokoontuneet ja kuinka monta kertaa.

Yhteysviranomaisen tiedossa on kuitenkin, että tilaisuuksia on pidetty, joten siltä osin osallistuminen on järjestetty riittävässä määrin.

Raportointi

Raportti on helppolukuinen ja vaikuttaa selkeästi ajatellulta rakenteelta. Liiteosaan on laitettu tärkeimmät selvitykset. Kaksikielisestä selostuksesta on luovuttu ja tehty kaksi erillistä toinen suomeksi ja toinen ruotsiksi. Arviointiselostus on 170 sivua pitkä, josta 20 sivua on yhteenvetoa. Vielä olisi tiivistämisen mahdollisuuksia, koska monet asiat ovat sanottavissa lyhyemmin. Pitäisikin harkita miten saadaan sanottua oleelliset asiat vielä tiivistetympin. Esi-merkkinä voisi olla selostus joka on tämän hankkeen yhteenvedon pituinen ja sen lisäksi erilliset selvitykset (asukas-, linnusto-, maisemakuva ym.).

Yhteenvedo ja ohjeet jatkotyöhön

Arviointiselostusvaiheen jälkeen YVA- prosessi loppuu. Hankevastaava tekee päätöksen jatkotyöstä. Edellä mainitut yhteysviranomaisen lausunnossa asiat ovatkin evästystä jos hankkeessa päätetään edetä rakennussuunnitteluun, kaavoittamiseen ja lupien hakemiseen sekä loppuvaiheessa rakentamiseen.

Yhteysviranomaisen katsoo, että arviointiselostuksessa on käsitelty ne asiat, jotka YVA- laki vaatii ja pitää arviointiselostusta riittävänä, edellyttäen, että tässä lausunnossa muutoinkin esitetyt seikat otetaan huomioon jos hanke etenee toteutukseen asti.

Yhteysviranomaisen lausunnossa esittämät asiat ovat suurelta osin myös tulleet esiin saapuneessa palautteessa. Muihinkin kuin erikseen yhteysviranomaisen lausunnossa esille nostettuihin erityisiin näkökohtiin toivotaan kiinnitettävän huomiota jatkotyössä.

Erityisesti voimalinjan jatkosuunnittelussa on tärkeää minimoida maa- ja metsätaloudelle aiheutuva riesa. Osayleiskaavaluonnoksessa on 20 kV sähköjohdon varaus länteen, mutta tämä ei ole YVAssa, eikä sen vaikutuksia ole tutkittu. Lisäksi olisi huomioitava Närpiön jokilaakson kulttuuriympäristö.

Tuulivoimala nro 11 sijoituspaikan maastotutkimuksia ei ole tehty ja muutama sijoituspaikka on muuttunut alkuperäisestä. Selostuksesta ei ilmene onko uusille paikoille tehty täydentäviä tutkimuksia. Muutamat sijoituspaikat sijaitsevat lähellä liito-oravien lisääntymis- ja levähdyspaikkoja. Viimeistään tuulivoimapuiston lupavaiheessa on tutkimuksia tältäkin osin täydennettävä ja suunnittelua on tarkennettava haitallisten ympäristövaikutusten minimoimiseksi.

Lopuksi yhteysviranomaisen korostaa jatkotyötä ajatellen, että Finnsätretin ja Norrskogenin maisemalliset ja sosiaaliset yhteisvaikutukset pitää vielä selvittää. Finnsätretin tuulivoimapuiston lisävaikutuksia Norrskogenin vaikutusten lisäksi ei ole arviointiselostuksessa selvitetty, vaikka yhteysviranomaisen nimenomaan Finnsätretin päätöksessä tätä edellytti.

5. LAUSUNNON NÄHTÄVILLÄOLO

Etelä-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus lähettää lausuntonsa tiedoksi lausunnonantajille ja mielipiteiden esittäjille. Lisäksi yhteysviranomaisen lausunto pidetään yleisön nähtävillä yhden kuukauden ajan Närpiön kaupungin virallisella ilmoitustaululla sekä kaupungin pääkirjastossa niiden virka- tai aukioloaikoina. Lisäksi lausunto tulee nähtäville internetsivuille osoitteeseen: www.ymparisto.fi/lsu/yva-vireilla. Yhteysviranomaisen on toimitannut hankkeesta vastaavalle kopiot kaikista annetuista lausunnoista ja mielipiteistä. Alkuperäiset asiakirjat säilytetään Etelä-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen ympäristö ja luonnonvarat -vastuualueen arkistossa.

Ympäristöneuvos

Pertti Sevola

Ylitarkastaja

Egon Nordström

Suoritemaksu

6420 €

Jakelu

EPV Tuulivoima Oy, suoritemaksua vastaan

Tiedoksi

Lausunnon antajat ja mielipiteen esittäjät

Ympäristöministeriö

Suomen ympäristökeskus, liitteenä 2 kpl arviointiselostusta

Maksun määräytyminen ja maksua koskeva muutoksenhaku

Maksu määräytyy ympäristöministeriön asetuksessa alueellisten ympäristökeskusten suoritteista(1387/2006) olevan maksutaulukon mukaisesti. Maksuvelvollinen, joka katsoo, että lausunnotta perittävän maksun määräytymisessä on tapahtunut virhe, voi vaatia siihen oikaisua Etelä-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselta ympäristö ja luonnonvarat -vastuualue kuuden kuukauden kuluessa maksun määräytymisestä.

Osoite: Etelä-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus ympäristö ja luonnonvarat -vastuualue, PL 262, 65101 VAASA, sähköposti: kirjaamo.etela-pohjanmaa@ely-keskus.fi

